

Journal Arménien
MANZOUË-LEFKIAN

Grand Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԵՐ ԵՆ ԵՆՈՐԵՆԵ

ՅՈՒԼԻԱՆԵՍ Զ. ԳԱՅԵՐԵԱՆ

ՈՐՈՒ ԿՈՆՏԱՆՏԻՆՈՒԼԻ ՍԵՆԱԿ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԽՈՒՄԱՐՈՒԹԻՒՆ

38, Գալատի Կենտրոն, 38

Խորհրդարանի և Գալատի Կենտրոնի միջև

10 ՓԱՐԱ

Մանգումի Էփեսոս

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱՄԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՏԿԱՐԱԾՈՒՄ «ՄԱՆՂՈՒՄԷ», ԿԵ ՀԱՐԱՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐԱՆՈՒՄԻՆ

منظومه افکار

ارمنيجه بوی وسای فن

مصلح امتیازی : اوجاسی فزیر

اداره خاتمی : باب عالی چاندند نوامبر 38

ՔԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՒՄՆԵՐ	Տարեկան վճարման
Պատվարի համար	80 ֆ.
Կառավարչության համար	50 ֆ.
Ստանդարտի համար	108 ֆ.
Ստանդարտի համար	25 ֆ.
Ստանդարտի համար	13 ֆ.

ՍԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏԿԱՐԱԾՈՒՄ
ՄԷՐ և մեզ համար, արդյունք 5 օրվա
ՄԷՐ և մեզ համար, արդյունք 5 օրվա
ՄԷՐ և մեզ համար, արդյունք 5 օրվա

10 ՓԱՐԱ

ԿԵԱՆՔԸ ԼՈՒՆՏՈՒՄԻ ՄԵԶ

(Գրականություն Մանգումի)

878 իրա՛ր բացե՛ն ձայնա՛ն անգլ. կոն-
կրդապանին մեզ.—Սուրբ խաղաղի՛
կնոջ ձեռքը.—Անգլոսոնի՛ն կեանքը.—
Ձայնի՛կը կը օսնի մեզանա՛կ.—287
կրոնոց մարդը՛ հողին օսի.—Նամանգ
արքին եւ մեծաֆէ օրացոյցնս.—Քիչ
մըն ալ... բանասիրական։

ԼՈՒՆՏՈՒՄ, 1 մարտ 1904

Դրեթէ՛ն ամէն առաւօտ կը կարդա՞ր
«Մանգումի» մէջ Լոնտոնեան հեռա-
գիրները, «Երէկ Սորբոնի դոմար-
ուհեան»ի պէս խօսքեր, սակայն այս
Սորբոնի դոմարը ժողովարար էր ըլլալէ
զատ, մեծ ճաշարան մըն ալ է, և
տեսէ՛ր թէ իրաւունք ունի՛մ
թէ ոչ, Սորբոնի դոմարին մեծ ճաշարանը,
թէ՛ն արմը, ինքնաբերական և մասնա-
մաստաւոր վեց ամսուան մէջ,—
նիւստիւր ասեմ—87,955 անձերու նա-
խաճա՛յ, ճաշ և թէ՛ն մասնաւորապէս
նիւստիւր ասեմ Սորբոնի դոմարին
անգլադիւն չէին, այլ, իրենց հիւրերը,
թէ՛ն մեծ թիւ մը կը կազմէին, ասոր
հետ մէկտեղ նորէն բաւական կարկա-
ռու ապացոյց մըն է որ նշանաւոր
Մ. Բ. Մանգումի ինքնաբերական խօսք
գիր-
տեն և անօթեցած ատենին սիւնի
խառնու՛մ ժամանակ չեն անցնիր։
Ճաշարանի, ծխարանի և մասնա-
մաստաւոր համար եղած ծախքը 13,648 անգլ.
սկիլ է, իսկ արդիւնքը 12,770 սկիլը-
նիկ, ըսել կ'ըլլայ 878 սկիլ թայ։

Անցած շաբաթ գիշեր խոսուն բազ-
մաթիւն մը ընտելած էր Բենիտիոյ թիւ
կիներէս արանները, ակնաստես ըլլա-
լու համար կանանց միջազգային օրա-
խաղաղական աստիճանի հանդէպին։
Սորբոնի այս հիւրը թայի մը ասա-
րիէ՛ն ի վեր այնքան ժողովարարական
դարձած է որ, մինչդեռ սկիզբները—
երեք, չորս տարի առաջ—միայն «Հայ
լայի»ին մէջ աստիճանաբար անցաւ
այսօր ընդհանրացուցած են զայն և
գրեթէ բոլոր թղթերուն մէջ վարժա-
րաններ բացուած են, նոյն իսկ գիշեր-
ուան դասեր սկսած են ուր միջին և
երկրորդ միջին դասակարգի օրիորդներ—
գործընկերներ աստիճան վերջ, արա-
խաղաղական, մասնաւորապէս եւալին
դասերու կը վաղեն։
Վերջը ըսի թէ գործընկերներ ասա-
րիէ՛ն վերջ, Այո՛ր, այս երկու դասա-
կարգի օրիորդները և շատ անգամ ա-
մուսնացած տիկնիկները, գրասենեակնե-
րու, մեծաքանակ և փոքրաքանակ
վաճառատուներու, եւայլններու մէջ
ամէն տեսակ գործերով կը զբաղեն։

«ՄԱՆՂՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐՈՒՄԸ 3

ՏԱՐԻ ԹԻՒ 816

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ոչ թէ պարտաւորուած պարտաւոր-
մանքն է, այլ ընդհանրապէս, շատ ան-
գամ, տուններին ամէն ինչ կայ ըլլա-
լով հանդերձ, եթէ նախընտրեն տունը
մնալ, կարծես անկախ ըլլալու ոգին
իրենց ամէն մէկ երակին մէջ տարած-
ուած է, անկախ նոյն իսկ ծնողներէն և
ամուսիններէն, զրպանի դրամներն և
կամ թէ տեղական բացատրութեամբ
մը «քին մըն» (գնդասեղի դրամ) ի-
րենց շահելու համար, Տունին շատ
քիչ և յանձն ունի կ'անկախ, մինչ-
դեռ շատեր ալ գիտեն որ շարժել շա-
քալ մօրերուն իւր բանսօճէն բան մը
կը վճարեն։

Անկախ մէկ կողմէն աղէկ է,
տանը մէջ «նոր զիւրակ կ'ուզեմ», նոր
շրջապատ կ'ուզեմ, պէս ձայնը չեն
լսուիր, սակայն չեն գիտեր որ մեր
բարեբուս ինչպէս պիտի յարմարէին
եւ իմ համոզումով կը վախճում որ
յարգող կ'լիւ, (պալ թեւ ըսէ), ուրախ
եղալ թէ՛ն շատ ըլլալ իմանալուն,
եղալ թէ՛ն պիտի շատը, իրենց նարկա-
ւոր դրամը իրենց շահող օրիորդնե-
րուն, քանի որ այս պարագային մէջ
ծնողը ձայն չունին իրենց զակներե-
րուն ընթացքին մէջ, մանաւանդ երբ
անոնք մասն են շաքիւսանութեան շը-
շանք։ ՁԱ տարիքը, բաւական է որ
բոլորովին... ասքքք... ինչն է։

Գիշերիկ անոնք մէկ նոր Սօրբոնի
վրայ կը գրէին, տեսէ՛ր նիւստիւր քրտն
չեղեցա՛յ, Ուրեմն վերջացնէ՛ր։

Հանգիստաններուն մեծամասնու-
թեանը զեղեցիկ սեռին կը պատկանէին
և ամէն մէկ շարժաններուն, ճշմարիտ
Սօրբոնիներուն նման կը հետեւէին,
հետաքրքրելէ աւելի գիտակի մը երե-
ւոյթով։

Առաջին միջանակը շահեցաւ տե-
ղացի Օրիորդը՝ Միս Եփեսոսի որ իր
անունը արդարացուց ամէնուն զէմ
յաղթական ելլելով։
Թէ՛ն եւ խաղէն բնաւ չեն հաս-
կնար, սակայն աչք ունեցողը կը տես-
նար որ Միս Եփեսոս կրկն ուրաջ, վար-
պետորդի և միշտ նախադասի օրա-
մարտունի մըն է և ևս չեղանքն անմիջա-
պէս թէ Միս Եփեսոս... ձայնի մըն է
Ձայն ձեռքին՝ ալ ձեռքին վրայ արգ-
կական ելլելուն տարօրինակ ու եզակի
նախը մըն ասա։

Երկրորդը թիւ 621-ի մասնաւորապէս
387-ի մըն էր, Եփեսոս, Հայաստ երկու
հարաւ մէկ ինչի, կուրծի շրջա-
գիծը երկու հարաւ, մէջը ՁԱ եարտա-
ն ու ասկանի կ'ըսեն թէ Անգլոն օրը
ստեղծարար չէ՛ր, Իրաւ, մասնաւորապէս
է, բայց չէ՛... աստուպատ։

«ՄԱՆՂՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐՈՒՄԸ 3

ՏԱՐԻ ԹԻՒ 816

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

Եթէ մէկ ենթադրութիւն մը կայ որ
թերեւս ունի համար իրաւացի թուի,
այն ալ այս վիթխարի մարդու ինչ
Մ. Լեւոնի՛ր ամուսին ըլլալն է. թերեւս
բարեկարգութիւն մը, կարգուող ու
նիւստի մնացող էր ինչպէս զայն ընեն...
մալ։

Եթէ մեր տարին ի վեր նախաձեռն
երես տեսած չունէինք հոս, սակայն
վերջապէս եկաւ հասաւ։
Նախաձեռն թուականը մարդուն կեան-
քը օր մը աւելի երկարեց զատ, շատ
աւելի կարեւոր պատեհութիւն մը կ'ըն-
ծայէ դեռաւոր օրիորդներուն և խաղա-
տուր մնացողներուն, զէ՛ն Անգլոն
մէջ, և չեն գիտեր թէ ինչու այս սո-
վորութիւնը չընդունուի մեր մէջ ևս,
Փոխանակ երկար բարակ պատկեր-
բուն կէտին զանգ։

Երեկ, երկուշաբթի Փետր. 29,
Անգլոն համար մէկտեղ լինէ՛ր Տէ՛ր,
բոլոր օրիորդները իրաւունք ունեցան
ինչպէս իր կողակց առաջարկե-
լու ուղած մարդերուն, առանց պատ-
շաճութեան հակառակ գործելու և կամ
ուրիշ բաներով, եթէ Օր. Գ. ինչ աչք
խաղա՛ր իւր խաղին մը, ամենայն հա-
մարտով այս նախաձեռն կողող տա-
րիւն պատեց և անկի վրայ ալ
Փետր. 29-ին այսինքն երկուսն օրին,
որպէս զի փառաւոր կերպով «գիտ կ'ըն-
դունէ» ըսել սիրած սիրտին, և եթէ
Տէ՛ր Ք. Օր. Գ. մերթնու ան-
գլոսթիւնը, — կամ ուրիշ բանով —
անկիւններուն աւելնար, պարտաւոր-
ուած էր օրիորդ կարած օրիորդին մե-
տաքէ՛ն շրջապատ մը չլինելու, Լեւոնը
հիմա, — Երեւի մերթնու աղբարկ
օրիորդին, Օր. Գ. շրջապատ մը՝ մա-
նաւանդ որ մեծաբն։

Երեւի որ առաջ Անգլիայի Օրա-
ցոյցները խօսք մէկ ըրին և նախաձեռն
տարին կ'ընէին խելաբորին, այնպէս
որ այս անգամ «գիտ կ'ընէին» թիւ 621-
ները անաւարակայ սովորականէն շատ
աւելի եղան, քանի որ հրապարակին
վրայ երկու նախաձեռն թուականի սկիզբ
կար։

Հարկ կը համարի ինչեղանք ընթեր-
ցողներուն թէ Լեւոնի մէջ նշանաւոր
ամուսիններու գլխով մը գոյութիւն ունի,
որուն անդամները ընդհանրապէս շատ
հարուստ են և ներքին առօրեական
մը համաժամ կարծիք փոխադր կը կրեն,
Տարակցայ չկալ որ ասոնք մասնաւորա-
բար զո՛ր գրեթէ մեծաբն շրջապատին
ինչին օրիորդներուն։ Հոս չլինար ա-
մէնը, սակայն ուրիշ փոխադր
մէն ալ կայ որ նոյն գոյութիւն փոխադ-
րներ կը կրէ. ասոնք ալ որոշ երկարու-
ղի ընկերութեան մը ծառայողներն են
Ձեմ գիտեր թէ ինչպէս աշխատել ինչ-
պէս կրցան զանազան և անկուրի եր-

«ՄԱՆՂՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐՈՒՄԸ 3

ՏԱՐԻ ԹԻՒ 816

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

կաթուղի բոքորը՝ հարուստ ամա-
րիէն։

Թէ ինչպէս սովորութիւնը ծագում
առած է, նորէն պատմութեան գիմարու-
ն է մէկ երկու համայնապատկեր թղթա-
տեղ վերջը անա զատ։

Հոսմէական եկեղեցին ուրիշ մէկ
սուրբը։ — Բէթթիւր, — շատ կ'անհո-
գիւն զարդարակա յարկին տակ
պատմութեան դասընթացը կը սկսի
զորոյցներով։ Վերջապէս հրաւանդու-
թեան այս մէջիտը իր նուիրաւորութեան
ստացաւ Մեծ վարդապետին, որ «ուրիշ
ուսուցանէր առանց առակի»։

Առանձն և զրոյց գրական մի-
նունի տեսին կը վերաբերին, ըստ ո-
րում իւրաքանչիւր, անկողի կամ ընդ-
լայնեալ, պատկերաւոր ձեռք մը ասլ
բացատրուած, նպատակ ունի հրահան-
գել կ'ընէր մարդիկը։ Եւ արդէն ա-
ռանքին առակներու և զորոյցներու վե-
րայցումներն են, և կամ արդէ սովորա-
կան բացատրութեամբ՝ անոնց բարդա-
կաններն են։ Ժողովուրդի մը անա-
նիւն, առակներուն և զորոյցներուն
ուսումնասիրութիւնը կրկնապէս շահե-
կան է, նախ՝ որովհետեւ ի վեր կը
հանէ անոր (ժողովուրդին) իմաստա-
ւորութիւն և երկրորդ՝ որովհետեւ կը ներ-
կայցան անոր կեանքի իմաստը, որուն
յարած է կաթուղի։ Մեր ժողովուրդը
իրեն արեւելից, շատ սիրած է առակ-
ներ և զորոյցներ. ժԱ. Գարուն մէջ ա-
ռակներ ըստ վկայութեան Գրիգոր Մա-
գիստրոսի նոյն իսկ զարդարական հրա-
հանգիստեան մէկ մասը կը կազմէին։

Յետոյ բանասիրտ ներկայացուց զը-
լաւոր առակներուն և զորոյցապա-
տմանները կամ զորոյցները բանասի-
ւորութեան, իմաստը, բարդապա-
տման, ուրիշապատմութեան, Միջիտը
Գրիգոր, Վարդան Այգեղեցի, Աղուեա-
գիւր, Անիեփոթիկիւն, Գ. Տէր Աղեղ-
եանի, Տ. Նաւասարդեանի, Մ. Արեւելի,
Վ. Վ. Տ. Միւստեանի վրայ։ Այսպէս
զարդարեալ զորոյցներ, բայց ցրտը և
խելմ ու բայս կողուած երկու զորոյ-
ցներուն առակը։ Բանասիրտը զիտեղ
ստաւ որ մեր ժողովուրդին մէջ բախ-
տի զանաւանք մեղացուցիչ չէ, թէ
ժողովուրդը չի սպասեր որ, մինչ ինքը
անգործ կը նստի, կրնայ յանկարծ իր
նիւթական և առեւտրական վիճակը
բարեկեցի բախտին մէջ բարեբախտի
շնորհով, թէ ընդհանրապէս՝ օգտուե-
լու համար բախտին՝ խելքը գործածել
գիտակալու է։ Գրասիրտ խելքով, խելքով
բախտով կրնան մարդը մարդ ընել։

Որոշ տուրքեր զորոյցին առթիւ
ըսաւ, թէ ժողովուրդին հաստատ հա-
մագումն է որ առեւտրական և կրթա-
կան գործ մը այն ատեն միայն
գործադրել կրնային կրնայ կատարելու,
իրաւ և կը յանձնուի անիւր մը անոր
անձնական պատասխանատուութեան
սակ։

Գրեթէ ինչ, ողորմութիւն վերջապէս
յանձնարարութիւն է, ըստ, զորոյցներուն
մէջ. պատմեց այս առակ միայն երկու
համար, Առանձն օրովի կուտայ և Մ.

«ՄԱՆՂՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐՈՒՄԸ 3

ՏԱՐԻ ԹԻՒ 816

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

ՍՈՒՄԱՐ 1319

տուած ընթերցարաններ շատ բան կը
պարունակեն անոնց մէջ և դարձեալ՝ մա-
նուկը զարդարական յարկին տակ
պատմութեան դասընթացը կը սկսի
զորոյցներով։ Վերջապէս հրաւանդու-
թեան այս մէջիտը իր նուիրաւորութեան
ստացաւ Մեծ վարդապետին, որ «ուրիշ
ուսուցանէր առանց առակի»։

Առանձն և զրոյց գրական մի-
նունի տեսին կը վերաբերին, ըստ ո-
րում իւրաքանչիւր, անկողի կամ ընդ-
լայնեալ, պատկերաւոր ձեռք մը ասլ
բացատրուած, նպատակ ունի հրահան-
գել կ'ընէր մարդիկը։ Եւ արդէն ա-
ռանքին առակներու և զորոյցներու վե-
րայցումներն են, և կամ արդէ սովորա-
կան բացատրութեամբ՝ անոնց բարդա-
կաններն են։ Ժողովուրդի մը անա-
նիւն, ա

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՍԸ

ԲՈՐՔ ԱՐԹՈՒՐԵՆ ԼՈՒՐ ԶԱՍՅ

ԵՐԿՈՒ ԹՃԱՄԱՐ ԴԵՄ ԱՌ ԴԵՄ ՔՕՐԵԱՅՈ ՄԱՅՔ

ՀԱՄԱՄԲՈՒՄ ՍԵՌԵԼԻ ԵՈՒՐՁ

ԹՇՆԱՄԻ ՑՈՒԱՅԱՊԱՆՆԵՐԸ

ԴԵՄ ԱՌ ԴԵՄ

(Վերջին երեքշաբթի քաղաքային առևտրական քննարկում: Դեպքերը իրենց կանոնադրական պայմաններով)

ԱՐԿՈՒՐ, Մարտ 2. — Երբ այս տողերը կը գրենք, ու էլ լուր չէ հասած հաստատող Տեղի Թեկիսիանի հրատարակած այս ծանր լուրը թէ Բշ. առևտուտը նոր և կատարյալ ուղղությամբ մեծ ենթակառուցվածքներ են Բորթ Արթուր, և Նո-վիկ, Աստի, և Պայեման երեք ռուս զորավարները խիստ մեծ ծախսեր կան իրենց:

Առ այսմ պատերազմի թատերերն ծանր լուրերով պետք չէ սպասել, բայց ուշի ուշով պետք է հետևել զեպքերուն, որովհետև վարդապետը հետևող ռուս մոտիկ մեծամեծ զորքերով թիվներով նախապատրաստվածները կը տեսնուին, և մեծ ճակատամարտները ցամաքի վրայ պիտի սկսին այսօր վաղը:

Բորթ Արթուրին երկէ հասած միակ լուրը հետեւեալ ընդժողովեալ հետազոտութիւնն է, զոր Մարտին Մանդրիով համալուար թղթակցող զրեւմ է. — իւրաքանչիւր, Մարտ 1. — Ժամը 7.40 առաւօտ. — Վատիկանի թղթակցութիւնը Բորթ Արթուրին այս պահուս նամակ մը կ'ընդունի, որով կ'իմացնէ ինծի թէ զապաքին մէջ Փետր. 25ին մեծ իւրաքանչիւր տեղի ունեցող է Նաւանա-զարին բացըտնուելուն ճարտարական 9 մարտնակներ: Այս ինք նաեւ յայտարարեալ կեցող են առաւօտէն սկսեալ միւս-չեւ կէս օրէ վերջ ժամը երկու, և յետ-քաղաքին են առանց ու է կու-մըտած ըլլալու, և առանց ու է թըն-դանով արձակուելու:

Գաւազաններու կողմը, զոր եր-կու օր առաջ մեղի հետազոտելի և որ Բորթայի մէջ առաջ եկաւ, տեղի ունե-ցաւ Բիւտ Նանայի մասերը, Բորթային սահմանադրութիւն 200 քիլոմէթր անդին: Ռուս զօր. Լինէվիլ իր յաջողութիւնն օգուտ քաղեց իր հետեւեալ զօրքերը տեղի առաջ քշելու համար ցամաքե-րուն մէջ:

Բիւտ Նանայի մասերը, այս-մէջ ինքն ինքն ընդհանուր կառավարե-լը, երկէ մեծաւ Ռուսները է Մու-տէնի կառավարելը ա՛յնքան առաստե-ր է:

Այս առաւօտ Բորթ Արթուրէ առ-հետեւ նոր նամակ մը կը ծանուցանէ թէ զրեւմ են Վատիկանի մէջ միւսող ռուս առևտրական չղեկուս մը, Նովի, որուն մէջ երկու հարիւր չինացի կը զանուէին: Ծառայից զրեւմ են ին-քանի մը չղեկուսներ, որոնք Ամուր գե-տին նաւարկութեան յատկացուած են, ինչպէս նաեւ երեք նորմէկան չղեկ-ուսներ, որոնք հանձնուին կը տանին Բորթ Արթուր: Սակայն Նովի յաջողե-ցաւ պոքիւն և իր տեղը հասնի:

Բորթ Արթուր իշխանութիւնը բնա-կիցներուն արտադրութեան տակ հրա-ցաններ կը ընեն իրենց անհնական ա-ղանդութեան համար:

Նովի Բայ Ձիթուէ կը ծանուցանէ թէ Ծառայից հրամայել են Բորթայի իշխաններուն Գրաննական զեպքանե-տունէն շուրջ երեւ: (Բիւի Փիւիսի) Բոթորոյ անցած. 20Ր. ՎՈՂԻՐՈՎ:

Ընդհանրական, Բորթայէ եկած լուրերը թէ՛ շատ են և թէ հետաքրքրա-կան, և չուն թշնամիները զրեւմէն զեւմ առ-գեւմ կը գտնուին, և բախումը — բա-խում մը՝ որ խիստ պիտի ըլլայ — կը-նայ առաջ զայ վարկեանէ վարկեան:

Միջառնակ կառավարութիւնը այս ժամուս 30,000 զինուոր ցամաք հանած է Բորթային թիւակցութիւն մէջ: Բանի մը օրէ ի վեր Ձեմուրոս հասած է ճարտա-կան առաքին կարգի հետեւեալ զօրքերը զօրաբաններ: Յիսուն չղեկուսներ, ք-րոնք կը փոխադրէին զայն և նաեւ մե-ծաքանակ ազատամիտք, Փետր. 25ին ծառայող ծովորդներն ճամաք կ'ան-էին, և Մարտ 1ին նաան 24-ուրոս, որ ծառայող զօրք ցամաք ելնելուն զրեւմ ծովորդներն ճամաք կ'ան-էին: Բանի մը հրամանի մարտկոցներ (պարտիս) ալ այս օրերուն հասած են Հայնու, 24-ուրոսը հիւսիսային կողմը, և ամբողջ հետեւեալ զօրաբանակ մըն ալ այսօր վաղ ցամաք կ'ենէն Բիւի-Նանի մաս:

Մեղի, այս միջոցին քաղաք այս զօ-րքերուն համալուարութեան կենտ է: Բո-րթային հին մարտաքաղաքը այս պա-հուս կը վիսայ ծառայող հետեւեալ:

զօրքերով և թիւակցութեանով, և Ձեմուրոյ փոքրիկ երկաթուղին ամէն օր նոր վաշտեր և նոր թնդանութիւն կը տանին: Սակայն ծառայող զինուորները շատ կը նեղուին ճիւղահայեան և պարե-նաւորման գոտարութիւններէն: Սեռ-ւէ կարճ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ծա-ռայող զօրքերուն մէջ ժամանակագի-շատ մը զեպքեր կան:

Այսու հանդերձ, ճարտարական գու-նըրուն յառաւիպաները քանի մը օրէ ի վեր Սէուլէ մեկնելով ճամաք կ'ան-են երկայնքէն այն հին պարսպին՝ որ Բեքին կը տանի Բիւի-Նանիէն անդե-նով: Այս քաղաքին տակը քանի մը քի-լոմէթր անդին այս ժամուս բանակ դրած են:

Արդ, զօր. Լինէվիլ կ'ըսէ թէ առ-կեց քանի մը քիլոմէթր վեր կողմ ալ բանակ դրած են իրազեկներու յառա-ւիպաները: Ռուս ճիւղաւոր այս զօրքե-րու մեծ մասը համալուարած են, և Ան-ճուի չուրջ, մինչ ամբողջ հետեւեալ-զօրքը շարուած է Նայուրի երկայնքը: Արդէն սաստիկ կուի մը տեղի ունեցա-ւ փոքրիկ շփոխանքու միջև, Անճուի չուրջ, Աւելի ծանր և աւելի վճռական կուի մը անդուտ օրերուս տեղի պիտի ունենայ Բիւի-Նանիէն առաջ, և ռուս իրազեկներուն և ծառայող հետեւեալ-զօրքերուն միջև: Ընդհանուր մտա-ւուտ կ'ընեն և անխաղաղութիւն:

Բորթ Արթուրի ստեղծագործութիւնը. — Այս զօրքաւորը, որուն վրայ շատ կը խոստով քանի մը ամիսներ ի վեր, ժամանակին կը կողուէր Լու-Չուս-Բաու: Իր հիմնական տեսուոր Անգլիկներէն արուեստ. 1858ին, անգլ. մարտնա-ւոր մաս Լու-Չուս-Բաուի ծովածոցին մէջ, Առաջին անգամ էր օր տար զօրք մը կ'ընենէր հին: Յիշեալ մարտնակին հրամաւոր նաւապետ Արթուր խորթին նետեց Լու-Չուս-Բաուի առաջ, և ի յիշատակ այս զեպքին, Անգլիացի-քաղաքին տուն Բորթ Արթուր անուանը:

Սէուլ, Մարտ 1. — Ռուսը զերի-րանցին Անճուի կառավարելի, Կրաւե-ցին պաշտօնական թուղթերը և հետա-զոտական դիւանը:

Բիւի-Նանիի կառավարի Նանի-Կէն-ճուի բացըտնուելուն ճարտարական 9 մարտնակներ: Այս ինք նաեւ յայտարարեալ կեցող են առաւօտէն սկսեալ միւս-չեւ կէս օրէ վերջ ժամը երկու, և յետ-քաղաքին են առանց ու է կու-մըտած ըլլալու, և առանց ու է թըն-դանով արձակուելու:

Գաւազաններու կողմը, զոր եր-կու օր առաջ մեղի հետազոտելի և որ Բորթայի մէջ առաջ եկաւ, տեղի ունե-ցաւ Բիւտ Նանայի մասերը, Բորթային սահմանադրութիւն 200 քիլոմէթր անդին: Ռուս զօր. Լինէվիլ իր յաջողութիւնն օգուտ քաղեց իր հետեւեալ զօրքերը տեղի առաջ քշելու համար ցամաքե-րուն մէջ:

Բիւտ Նանայի մասերը, այս-մէջ ինքն ինքն ընդհանուր կառավարե-լը, երկէ մեծաւ Ռուսները է Մու-տէնի կառավարելը ա՛յնքան առաստե-ր է:

Այս առաւօտ Բորթ Արթուրէ առ-հետեւ նոր նամակ մը կը ծանուցանէ թէ զրեւմ են Վատիկանի մէջ միւսող ռուս առևտրական չղեկուս մը, Նովի, որուն մէջ երկու հարիւր չինացի կը զանուէին: Ծառայից զրեւմ են ին-քանի մը չղեկուսներ, որոնք Ամուր գե-տին նաւարկութեան յատկացուած են, ինչպէս նաեւ երեք նորմէկան չղեկ-ուսներ, որոնք հանձնուին կը տանին Բորթ Արթուր: Սակայն Նովի յաջողե-ցաւ պոքիւն և իր տեղը հասնի:

Բորթ Արթուր իշխանութիւնը բնա-կիցներուն արտադրութեան տակ հրա-ցաններ կը ընեն իրենց անհնական ա-ղանդութեան համար:

Նովի Բայ Ձիթուէ կը ծանուցանէ թէ Ծառայից հրամայել են Բորթայի իշխաններուն Գրաննական զեպքանե-տունէն շուրջ երեւ: (Բիւի Փիւիսի) Բոթորոյ անցած. 20Ր. ՎՈՂԻՐՈՎ:

Ընդհանրական, Բորթայէ եկած լուրերը թէ՛ շատ են և թէ հետաքրքրա-կան, և չուն թշնամիները զրեւմէն զեւմ առ-գեւմ կը գտնուին, և բախումը — բա-խում մը՝ որ խիստ պիտի ըլլայ — կը-նայ առաջ զայ վարկեանէ վարկեան:

Միջառնակ կառավարութիւնը այս ժամուս 30,000 զինուոր ցամաք հանած է Բորթային թիւակցութիւն մէջ: Բանի մը օրէ ի վեր Ձեմուրոս հասած է ճարտա-կան առաքին կարգի հետեւեալ զօրքերը զօրաբաններ: Յիսուն չղեկուսներ, ք-րոնք կը փոխադրէին զայն և նաեւ մե-ծաքանակ ազատամիտք, Փետր. 25ին ծառայող ծովորդներն ճամաք կ'ան-էին, և Մարտ 1ին նաան 24-ուրոս, որ ծառայող զօրք ցամաք ելնելուն զրեւմ ծովորդներն ճամաք կ'ան-էին: Բանի մը հրամանի մարտկոցներ (պարտիս) ալ այս օրերուն հասած են Հայնու, 24-ուրոսը հիւսիսային կողմը, և ամբողջ հետեւեալ զօրաբանակ մըն ալ այսօր վաղ ցամաք կ'ենէն Բիւի-Նանի մաս:

Մեղի, այս միջոցին քաղաք այս զօ-րքերուն համալուարութեան կենտ է: Բո-րթային հին մարտաքաղաքը այս պա-հուս կը վիսայ ծառայող հետեւեալ:

զօրքերով և թիւակցութեանով, և Ձեմուրոյ փոքրիկ երկաթուղին ամէն օր նոր վաշտեր և նոր թնդանութիւն կը տանին: Սակայն ծառայող զինուորները շատ կը նեղուին ճիւղահայեան և պարե-նաւորման գոտարութիւններէն: Սեռ-ւէ կարճ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ծա-ռայող զօրքերուն մէջ ժամանակագի-շատ մը զեպքեր կան:

Այսու հանդերձ, ճարտարական գու-նըրուն յառաւիպաները քանի մը օրէ ի վեր Սէուլէ մեկնելով ճամաք կ'ան-են երկայնքէն այն հին պարսպին՝ որ Բեքին կը տանի Բիւի-Նանիէն անդե-նով: Այս քաղաքին տակը քանի մը քի-լոմէթր անդին այս ժամուս բանակ դրած են:

զօրքերով և թիւակցութեանով, և Ձեմուրոյ փոքրիկ երկաթուղին ամէն օր նոր վաշտեր և նոր թնդանութիւն կը տանին: Սակայն ծառայող զինուորները շատ կը նեղուին ճիւղահայեան և պարե-նաւորման գոտարութիւններէն: Սեռ-ւէ կարճ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ծա-ռայող զօրքերուն մէջ ժամանակագի-շատ մը զեպքեր կան:

Այսու հանդերձ, ճարտարական գու-նըրուն յառաւիպաները քանի մը օրէ ի վեր Սէուլէ մեկնելով ճամաք կ'ան-են երկայնքէն այն հին պարսպին՝ որ Բեքին կը տանի Բիւի-Նանիէն անդե-նով: Այս քաղաքին տակը քանի մը քի-լոմէթր անդին այս ժամուս բանակ դրած են:

Արդ, զօր. Լինէվիլ կ'ըսէ թէ առ-կեց քանի մը քիլոմէթր վեր կողմ ալ բանակ դրած են իրազեկներու յառա-ւիպաները: Ռուս ճիւղաւոր այս զօրքե-րու մեծ մասը համալուարած են, և Ան-ճուի չուրջ, մինչ ամբողջ հետեւեալ-զօրքը շարուած է Նայուրի երկայնքը: Արդէն սաստիկ կուի մը տեղի ունեցա-ւ փոքրիկ շփոխանքու միջև, Անճուի չուրջ, Աւելի ծանր և աւելի վճռական կուի մը անդուտ օրերուս տեղի պիտի ունենայ Բիւի-Նանիէն առաջ, և ռուս իրազեկներուն և ծառայող հետեւեալ-զօրքերուն միջև: Ընդհանուր մտա-ւուտ կ'ընեն և անխաղաղութիւն:

Բորթ Արթուրի ստեղծագործութիւնը. — Այս զօրքաւորը, որուն վրայ շատ կը խոստով քանի մը ամիսներ ի վեր, ժամանակին կը կողուէր Լու-Չուս-Բաու: Իր հիմնական տեսուոր Անգլիկներէն արուեստ. 1858ին, անգլ. մարտնա-ւոր մաս Լու-Չուս-Բաուի ծովածոցին մէջ, Առաջին անգամ էր օր տար զօրք մը կ'ընենէր հին: Յիշեալ մարտնակին հրամաւոր նաւապետ Արթուր խորթին նետեց Լու-Չուս-Բաուի առաջ, և ի յիշատակ այս զեպքին, Անգլիացի-քաղաքին տուն Բորթ Արթուր անուանը:

Սէուլ, Մարտ 1. — Ռուսը զերի-րանցին Անճուի կառավարելի, Կրաւե-ցին պաշտօնական թուղթերը և հետա-զոտական դիւանը:

Բիւի-Նանիի կառավարի Նանի-Կէն-ճուի բացըտնուելուն ճարտարական 9 մարտնակներ: Այս ինք նաեւ յայտարարեալ կեցող են առաւօտէն սկսեալ միւս-չեւ կէս օրէ վերջ ժամը երկու, և յետ-քաղաքին են առանց ու է կու-մըտած ըլլալու, և առանց ու է թըն-դանով արձակուելու:

Գաւազաններու կողմը, զոր եր-կու օր առաջ մեղի հետազոտելի և որ Բորթայի մէջ առաջ եկաւ, տեղի ունե-ցաւ Բիւտ Նանայի մասերը, Բորթային սահմանադրութիւն 200 քիլոմէթր անդին: Ռուս զօր. Լինէվիլ իր յաջողութիւնն օգուտ քաղեց իր հետեւեալ զօրքերը տեղի առաջ քշելու համար ցամաքե-րուն մէջ:

Բիւտ Նանայի մասերը, այս-մէջ ինքն ինքն ընդհանուր կառավարե-լը, երկէ մեծաւ Ռուսները է Մու-տէնի կառավարելը ա՛յնքան առաստե-ր է:

Այս առաւօտ Բորթ Արթուրէ առ-հետեւ նոր նամակ մը կը ծանուցանէ թէ զրեւմ են Վատիկանի մէջ միւսող ռուս առևտրական չղեկուս մը, Նովի, որուն մէջ երկու հարիւր չինացի կը զանուէին: Ծառայից զրեւմ են ին-քանի մը չղեկուսներ, որոնք Ամուր գե-տին նաւարկութեան յատկացուած են, ինչպէս նաեւ երեք նորմէկան չղեկ-ուսներ, որոնք հանձնուին կը տանին Բորթ Արթուր: Սակայն Նովի յաջողե-ցաւ պոքիւն և իր տեղը հասնի:

Բորթ Արթուր իշխանութիւնը բնա-կիցներուն արտադրութեան տակ հրա-ցաններ կը ընեն իրենց անհնական ա-ղանդութեան համար:

Նովի Բայ Ձիթուէ կը ծանուցանէ թէ Ծառայից հրամայել են Բորթայի իշխաններուն Գրաննական զեպքանե-տունէն շուրջ երեւ: (Բիւի Փիւիսի) Բոթորոյ անցած. 20Ր. ՎՈՂԻՐՈՎ:

Ընդհանրական, Բորթայէ եկած լուրերը թէ՛ շատ են և թէ հետաքրքրա-կան, և չուն թշնամիները զրեւմէն զեւմ առ-գեւմ կը գտնուին, և բախումը — բա-խում մը՝ որ խիստ պիտի ըլլայ — կը-նայ առաջ զայ վարկեանէ վարկեան:

Միջառնակ կառավարութիւնը այս ժամուս 30,000 զինուոր ցամաք հանած է Բորթային թիւակցութիւն մէջ: Բանի մը օրէ ի վեր Ձեմուրոս հասած է ճարտա-կան առաքին կարգի հետեւեալ զօրքերը զօրաբաններ: Յիսուն չղեկուսներ, ք-րոնք կը փոխադրէին զայն և նաեւ մե-ծաքանակ ազատամիտք, Փետր. 25ին ծառայող ծովորդներն ճամաք կ'ան-էին, և Մարտ 1ին նաան 24-ուրոս, որ ծառայող զօրք ցամաք ելնելուն զրեւմ ծովորդներն ճամաք կ'ան-էին: Բանի մը հրամանի մարտկոցներ (պարտիս) ալ այս օրերուն հասած են Հայնու, 24-ուրոսը հիւսիսային կողմը, և ամբողջ հետեւեալ զօրաբանակ մըն ալ այսօր վաղ ցամաք կ'ենէն Բիւի-Նանի մաս:

Մեղի, այս միջոցին քաղաք այս զօ-րքերուն համալուարութեան կենտ է: Բո-րթային հին մարտաքաղաքը այս պա-հուս կը վիսայ ծառայող հետեւեալ:

զօրքերով և թիւակցութեանով, և Ձեմուրոյ փոքրիկ երկաթուղին ամէն օր նոր վաշտեր և նոր թնդանութիւն կը տանին: Սակայն ծառայող զինուորները շատ կը նեղուին ճիւղահայեան և պարե-նաւորման գոտարութիւններէն: Սեռ-ւէ կարճ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ծա-ռայող զօրքերուն մէջ ժամանակագի-շատ մը զեպքեր կան:

Այսու հանդերձ, ճարտարական գու-նըրուն յառաւիպաները քանի մը օրէ ի վեր Սէուլէ մեկնելով ճամաք կ'ան-են երկայնքէն այն հին պարսպին՝ որ Բեքին կը տանի Բիւի-Նանիէն անդե-նով: Այս քաղաքին տակը քանի մը քի-լոմէթր անդին այս ժամուս բանակ դրած են:

զօրքերով և թիւակցութեանով, և Ձեմուրոյ փոքրիկ երկաթուղին ամէն օր նոր վաշտեր և նոր թնդանութիւն կը տանին: Սակայն ծառայող զինուորները շատ կը նեղուին ճիւղահայեան և պարե-նաւորման գոտարութիւններէն: Սեռ-ւէ կարճ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ծա-ռայող զօրքերուն մէջ ժամանակագի-շատ մը զեպքեր կան:

Ռուսի վստահաբար կարելի է ըսել թէ Ռուսիա այս պահուս 175,000 կա-նոնաւոր զօրք ունի իմին տեսակէն Պայալ Լին Արեւելեան կողմը:

Այս թանկով է որ Ռուսիա պիտի կուի ծառայող զօրք զեւմ: Բայց այս վերջիններն ալ տեղական զօրաւոր-ւորներ կը լինեն: 5000 մղոն երկայն-երկաթուղիի մը վրայ մայրաքաղաքն առ-սական զօրքերու փոխադրութիւնն ալ բաւական մեծ զօրք մըն է այս եղա-նակին մէջ: Արդէն չինացի յեղուակ-նաւոր զեւմ երկաթուղին պաշտպանելու համար Ռուսը պարտաւորուած էր 100,000 է աւելի զօրք ունենալ միւս այն կողմերը: Սակայն այդ զօրքերուն մէջ կարեւոր մասը, այսինքն տեղայն վրայ հաւաքուածները քաղաքին նո-րավոր մարդիկ են, առաջին ան-գամն է որ Կրասնոյ կը ըսեն: Երբ-հետեւ զրեւմ աւելնէ ալ խառնութեան էին սակցեալ առաջ: Բայց զարթ պետե-րուն տակ չինացի յեղուակներուն զեւմ կը բաւէին, հիմա պիտի կուին կանո-նաւոր զօրքերուն ամենող ծառայող-ներուն զեւմ: Այս է պատահաւ որ Դու-չանան մեծ զօրծողութիւնները, քանի որ Ռուսիա հարկ կը տանէ իր ուժերը բազմապատկել առաջադիւարական ան-սակցանքով: Պէտք է զիտեալ նաեւ թէ Պայալ լին արեւելեան կողմը Ռուս զաւառանքները իրեն երեք մի-լիոնէն աւելի է: և ամենք ալ ցրուած են Եւրոպայի կիկին մեծութեան երկ-ուն մը զանազան կողմերը: Այս երեք միլիոնին մեծամասնութիւնը բուն Ռուս չին, ալ կը պարտնակին նաեւ այն կողմը զանուղ զանազան քիկ քիկ-ղեր: Հետեւաբար Վատիկանը զուս-գերու կազմութիւնը շատ մեծ նշանա-կութիւն մը չունի: Եւրոպական Ռու-սիայէն զերեւելից զօրքեր են որ ի-րական մասաւորութիւն մը կ'ընեն մա-տուցանել Ռուս Բանակին:

Այդ 175,000 զօրքերուն կէսը պար-տաւոր է պահպանել հաղորդակցու-թեանց քիւնքը և երկաթուղին չինա-կան հողերու վրայ: Մանչուի կա-նոնաւոր (բուն չինական հողի սկզբ-նաւորութիւնը) մինչև իսրայիլ, որ կեդրոնն է Մ. Արեւելից Ռուս Փո-խաբային, հետադարձութիւնը երկա-թուղիով 584 մղոն է: Իսրայիլէն զեպ կ'արեւելք մինչև Ռուսիա Նաւանգին սահմանադրական կապարակ ճիւղաւորութիւնը 358 մղոն է: Իսրայիլէն զեպ ի հարաւ մինչև Բորթ Արթուր հետա-ւորութիւնը 588 մղոն է: Արեւմտե ընդ-ամեն 1530 երկաթուղիի գիծ կայ, զոր պէտք է պա

